

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistystoimi

21.9.2018

Rahulan ja Sairilan koulujen oppilaiden huoltajat
Rahulan ja Sairilan koulujen henkilökunta
Kasvatus- ja opetuslautakunnan jäsenet
Kaupunginhallitus

Kuulemistilaisuus Rahulan koulun mahdollisen lakkauttamisen johdosta

Kutsumme Teidät kuntalain 22 §:n edellyttämään kuulemistilaisuuteen Rahulan koulun lakkauttamisen johdosta.

Kuulemistilaisuus pidetään ti 2.10.2018 Sairilan koululla alkaen klo 18 (kahvitus klo 17.30 alkaen).

Perusteet:

Rahulan koulurakennuksessa todettujen sisäilmaongelmien vuoksi Rahulan koulun oppilaat opiskelevat lukuvuonna 2018-2019 väistötiloissa Sairilan koulussa. Mikkelin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 18.6.2018 § 71 kaupunkirakenneselvityksen, jossa esitetään Rahulan koulua yhdistettäväksi Sairilan kouluun elokuun alusta 2019 alkaen toistaiseksi.

Tervetuloa tilaisuuteen!

Virpi Siekkinen
Sivistysjohtaja

Seija Manninen
Kasvatus- ja opetusjohtaja

MIKKELI

Saimaan rannalla.

Kuuleminen, Rahulan koulu 2.10.2018

Taina Harmoinen, kasvatus- ja opetuslautakunnan puheenjohtaja
Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja ja Seija Manninen, kasvatus- ja opetusjohtaja

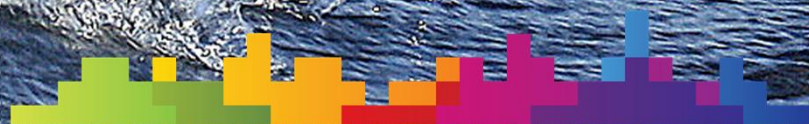
Kuulemistilaisuuden kulku

- Tervetuloa
- Kaupunkirakenneselvitys, valtuusto 18.6.2018 § 71
 - Kokonaisuus
 - Itäinen alue 2 alue
- Vaikutusten arviointi – keskustelun pohjaksi
 - Lapsivaikutukset
 - Maaseutuvaikutukset
 - Yritysvaikutukset
 - Mahdolliset työpajat arviointien täydentämiseksi, viikolla 41
- Päätöksenteon aikataulu
 - Kasvatus- ja opetuslautakunta ta2019-esitys ja toimenpiteet 18.10.2018 – lautakunnan esitys lausunnon (mm. vaikuttamistoimielimet) ja lausunnot annetaan suoraan kaupunginhallitukselle
 - Kaupunginhallituksen ta2019-esitys ja toimenpiteet palveluverkkoon 3.12.2018
 - Valtuuston ta2019-kokous ja palveluverkkopäätökset 10.12.2018
 - Valtuuston palveluverkkopäätöksen jälkeen käynnistetään ”uusien koulujen” toiminnan ja resurssien suunnittelu, koulumatkojen suunnittelu sekä koulukäytöstä vapautuvien koulukiinteistöjen jatkokäytöstä päättäminen

MIKKELI

Saimaan rannalla.

Kaupunkirakenneselvitys
07.05.2018
Työryhmän yksimielinen esitys
rakennekoreista,
Kvalt 18.6.2018 § 71

Palveluverkkotarkastelu, lähtökohdat

- Selvityksen yhtenä lähtökohtana talouden tasapainotuksen ohella on ollut selvittää varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen palveluverkon kehittäminen vähintään keskipitkällä (5-10 vuotta) tähtäyksellä. Lukion palvelurakennetta ei tarkasteltu tässä työssä.
- Terveiden ja turvallisten toimitilojen sekä tuottavuuden ja tehokkuuden paranemisen rinnalla tavoitteena on paremman kasvun ja oppimisen polku paremman varhaisen puuttumisen sekä yhteisten resurssien käytön avulla.
- Tavoitteena on toimivat yksiköt, joista toisaalta henkilöstöresurssia voitaisiin kohdentaa paremmin, henkilöstön olisi mahdollista erikoistua paremman palvelun toteuttamiseksi sekä toisaalta saataisiin säästöä käyttötalousmenoihin. Selvitetään tilatarve varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toiminnallisuudesta, näkökulmasta, väestöennusteiden ja oppilasmääräennusteiden pohjalta tavoitteena varhaiskasvatus ja perusopetus lähipalveluna – myös kiinteistöjen kuntoarviot ovat toimenpide-ehdotusten tausta-aineistona.
- Lisäksi tavoitteena on muodostaa alueellisia kokonaisuuksia, joissa koulu- ja/tai päiväkotirakennukset lähiliikuntapaikkoineen toimisivat alueellisina matalan kynnyksen kohtaamispaikkoina, jotka mahdollistavat alueen asukkaille, järjestöille, yhdistyksille ym. toimijoille tiloja yhdessä ololle ja yhteiselle tekemiselle. Tätä koskevat mahdolliset muutokset palvelurakenteessa päätetään vuosittain talousarviossa tai erillispäätöksinä.

MIKKELI

Perusopetus

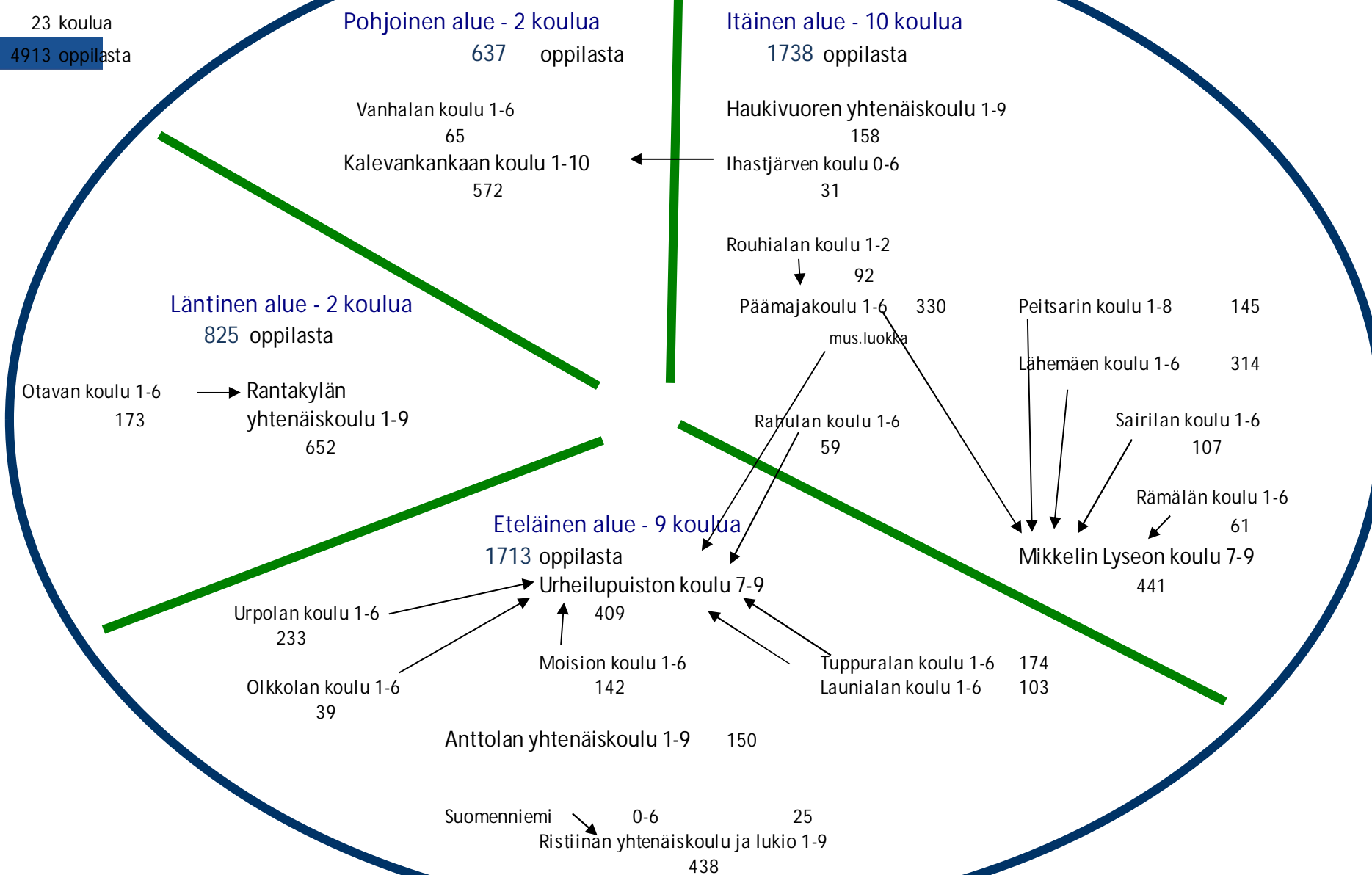
Mikkelin kaupungin perusopetus alueittain tilanne 17.1.2018

MIKI

Mikkelin perusopetus

23 koulua
4913 oppilasta

(Nuolet osoittavat oppilaiden suunnan
alakoulusta yläkouluun)

Kouluverkko 2023 -perusteita

- Lähtökohtana perusopetuslain 6 § Oppilaan koulupaikan määräytyminen (kunta osoittaa mahdollisimman lähellä olevan koulun)
- Tavoitellaan alakouluissa vähintään yksisarjaisia kouluja eli vähintään noin 150 oppilaan kouluja
- Tavoitteena:
 - eheytetty koulupäivä – koulutoimintaa ja kerhotoimintaa/harrastamista kouluilla ja niiden välittömässä läheisyydessä
 - lasten koulumatka-aikojen lyhentäminen valmistellaan siten, että
 - alle 13 -vuotiaiden kuljetusoppilaiden päivittäinen koulumatka odotuksineen kestää olennaisesti nykyistä enimmäiskestoa 2,5 tuntia lyhyempänä ja yli 13-vuotiailla olennaisesti nykyistä enimmäiskestoa kolmea tuntia lyhyempänä
 - mahdollisuus maksuttomiin koulukuljetuksiin olisi myös lapsilla, jotka jäävät koulupäivän päätteeksi koulun järjestämiin kerhoihin
- *lopulliset päätökset aikatauluista ja laajuudesta tehdään tarkemman valmistelun ja kustannustarkastelun jälkeen.*

Pohjoinen alue

”Perusopetuksen kouluverkko tiivistetään kouluverkko 2023 mallin pohjalta lukuvuoden 2023 - 2024 alkuun mennessä.

Rämälän, Vanhalan ja Olkkolan kyläkoulut jatkavat ainakin lukuvuoden 2022-2023 loppuun saakka.

Syksyllä 2022 selvitetään asumisen painopistemuu-
tosten, kaavoituksen ja 5-tien uuden linjauksen johdosta tapahtuneet koulualueiden oppilasmäärä- ja oppilasennustemuutokset sekä mahdollinen puskurikoulujen tarve.”

- Kalevankankaan yhtenäiskoulu – pohjoisen alueen aluekoulu, 572 oppilasta, ennuste (syntyneet 2011-2016) lv 2023-24 533 oppilasta
- Ihastjärven koulu 31 oppilasta, ennuste lukuvuosi 2023-24 12 oppilasta – vähenevä oppilasmäärä
- Vanhalan koulu 65 oppilasta, ennuste 2023-24 49 oppilasta – vähenevä oppilasmäärä

TOIMENPIDE 1:

- Ihastjärven koulu yhdistyy Kalevankankaan oppilasalueeseen 8/2019. Ei vaadi investointeja, noin 600 oppilasta.

TOIMENPIDE 2:

- Vanhalan koulu jatkaa lukuvuoden 2022-23 loppuun. Oppilaat mahtuvat Kalevankankaan kouluun, kun noin 60 oppilaan tilatarve Lehmuskylän alueelta huomioidaan eteläisen aluekoulun tilasuunnittelussa ja kun oppilasalueiden rajoja tarkastetaan Kalevankangas-Päämaja-Urpola-koulujen kesken.

Läntinen alue

- Rantakylän yhtenäiskoulu – läntisen alueen aluekoulu, oppilaita 652, ennuste 2023-24 625 oppilasta
- Otavan alakoulu, oppilaita 173, ennuste 2023-24 178 oppilasta

EI TOIMENPITEITÄ

Keskusta-alue

- Päämajakoulu, oppilaita 330, ennuste 2023-24 319 oppilasta
- Rouhialan koulu, oppilaita 92, ennuste 2023-24 88 oppilasta

TOIMENPIDE

- Rouhialan koulun yhdistäminen Päämajakouluun 8/2021 alkaen Urpolan uuden koulun valmistuttua.

”Perusopetuksen kouluverkko tiivistetään kouluverkko 2023 mallin pohjalta lukuvuoden 2023 - 2024 alkuun mennessä.

Rämälän, Vanhalan ja Olkkolan kyläkoulut jatkavat ainakin lukuvuoden 2022-2023 loppuun saakka.

Syksyllä 2022 selvitetään asumisen painopistemuutosten, kaavoituksen ja 5-tien uuden linjauksen johdosta tapahtuneet koulualueiden oppilasmäärä- ja oppilasennustemuutokset sekä mahdollinen puskurikoulujen tarve.”

Eteläinen alue 1/Urpolan, Urheilupuisto, Moisio ja Olkkola

- Urheilupuiston yläkoulu, sisäilmaongelmainen kiinteistö, 409 oppilasta, ennuste 2023-24 424 oppilasta (oppilaat tulevat nyt Urpolasta 117, Moisiossa 63, Päämajakoulusta musaluokkalaiset 75, Olkkolasta 24, Rahulasta 24, Launialasta 60 ja Tuppuralasta 75 – näistä osa menee liikuntaluokille Kalevankaalle)
- Urpolan alakoulu, sisäilmaongelmainen kiinteistö, 233 oppilasta, ennuste 2023-24 255 oppilasta
- Moision alakoulu, sisäilmaongelmainen kiinteistö, 142 oppilasta, ennuste 2023-24 139 oppilasta
- Olkkolan alakoulu, terve koulu, 39 oppilasta, ennuste 2023-24 35 oppilasta

TOIMENPIDE:

- Rakennetaan uusi yhtenäiskoulu Urpolan koulun tontille, eteläisen alueen aluekoulu, johon yhdistetään Urpolan koulun luokat 1-6 (233), Moision koulu (142) ja Olkkolan koulu (39) sekä näiden koulujen yläkoululaiset (117+63+24), Sairilan ja Rahulan koulujen yläkoululaiset (60+30) sekä osa Päämajakoulun yläkoululaisista, yhteensä noin 850 (joista yläluokkalaisista osa liikuntaluokille Kalevankankaalle). Urheilupuiston koulu yhdistetään uuteen eteläisen alueen aluekouluun.
- Investoidaan uusi aluekoulu noin 850 oppilasta. Urpolan uuden koulun ensimmäinen lukuvuosi alkaa 8/2021.
- (Oppilasalueen rajojen tarkastaminen Lehmuskylässä ja keskustassa noin 60 oppilasta, Kalevankankaan, Päämajakoulun ja uuden eteläisen alueen yhtenäiskoulun kesken).

Eteläinen alue 2/Ristiina ja Suomenniemi

- Ristiinan yhtenäiskoulu 438 oppilasta, ennuste 2023-24 378 oppilasta
- Suomenniemen alakoulu 25 oppilasta, ennuste 2023-24 17 oppilasta
- *Suomenniemellä on käynnissä elinvoimahanke, jonka toteutumista seurataan.*

TOIMENPIDE:

- Keskitetään Suomenniemen Kilikello-päiväkotiin alkuopetuksen 1-3-luokat, ja ohjataan alueen 4-6-luokkalaiset Ristiinan yhtenäiskouluun, järjestely toteutetaan 8/2020 alkaen.
- Varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen tiloiksi valitaan koulu, jonka tiloissa ja piha-alueessa tulee huomioida lasten ikäjakauma 1-8-vuotiaat, päiväkotikiinteistöstä luovutaan.

Eteläinen alue 3/Anttola

- Anttolan yhtenäiskoulu, sisäilmaongelmainen kiinteistö, 150 oppilasta, ennuste 2023-24 130 oppilasta,

TOIMENPIDE:

- Oppilaat ovat jo väistötiloissa
- Uusi koulu on suunnitteilla, tavoite: uusi koulu valmis 12/2019 mennessä

Itäinen alue 1/Peitsari, Lähemäki, Tuppurala ja Launiala sekä Rämälä

”Perusopetuksen kouluverkko tiivistetään kouluverkko 2023 mallin pohjalta lukuvuoden 2023 - 2024 alkuun mennessä.

Rämälän, Vanhalan ja Olkkolan kyläkoulut jatkavat ainakin lukuvuoden 2022-2023 loppuun saakka.

Syksyllä 2022 selvitetään asumisen painopistemuutosten, kaavoituksen ja 5-tien uuden linjauksen johdosta tapahtuneet koulualueiden oppilasmäärä- ja oppilasennustemuutokset sekä mahdollinen puskurikoulujen tarve.”

- Peitsarin alakoulu, sisäilmaongelmainen koulu, 145 oppilasta, ennuste 2023-24 127 oppilasta – sisäilmaongelmainen kiinteistö
- Lähemäen alakoulu 314 oppilasta, ennuste 2023-24 308 oppilasta
- Tuppuralan alakoulu 174 oppilasta, ennuste 2023-24 199 oppilasta
- Launialan alakoulu 103 oppilasta, ennuste 2023-24 89 oppilasta
- Rämälän alakoulu 61 oppilasta, ennuste 2023-24 62 oppilasta

TOIMENPIDE:

- Rakennetaan uusi Lähemäen aluekoulu, jonne ohjataan Lähemäen ja Peitsarin koulun oppilaat sekä Rämälän ja Launialan oppilaat, yhteensä (314+145+61+103), yhteensä 600-650 oppilasta
- Tuppuralan koulu jatkaa alakouluna (sis. alueen eskarit)
- Alueen yläkoululaiset Mikkelin Lyseoon, joka on itäisen alueen yläkoulu
- Investointitarve 600-650 oppilaan Lähemäen alakoulu
- Peitsarin, Launialan ja Rämälän koulut yhdistyvät uuteen Lähemäen aluekouluun sen valmistuessa lukuvuoden 8/2023 alkaessa.

Itäinen alue 2/Sairila ja Rahula

- Sairilan koulu 107 oppilasta, ennuste 2023-24 85 oppilasta
- Rahulan koulu, sisäilmaongelmainen koulu, 59 oppilasta, ennuste 2023-24 51 oppilasta

TOIMENPIDE:

- Rahulan koulun oppilaat siirtyvät väistöön syksystä 2018 alkaen Sairilaan, noin 170 oppilasta, ei lisätilan tarvetta (koululla myös alueen eskarit 24 lasta)
- Rahulan koulu yhdistyy Sairilan kouluun 8/2019 alkaen
- Sairilan koulusta yläkouluun → Urpolan uuteen aluekouluun.

Itäisen alueen yläkoulu -> Mikkelin lyseo

Yläkoululaiset

- uudesta Lähemäen koulusta (jossa Lähemäen, Peitsarin ja Launialan koululaiset),
 $150+75+60= 285$
- Tuppuralan koulusta, 75
- Osa Päämajakoulun yläkoululaisista
- Huomioitava myös Rämälän alueen yläkoululaiset, joista osa Haukivuorelle ja osa lyseoon

- Yhteensä lyseolla tulee olemaan noin 480 oppilasta, joista osa Kalevankankaalle liikuntaluokille.

Itäinen alue 3/Haukivuori

- Haukivuoren yhtenäiskoulu 158 oppilasta, ennuste 2023-24 167 oppilasta

EI TOIMENPITEITÄ

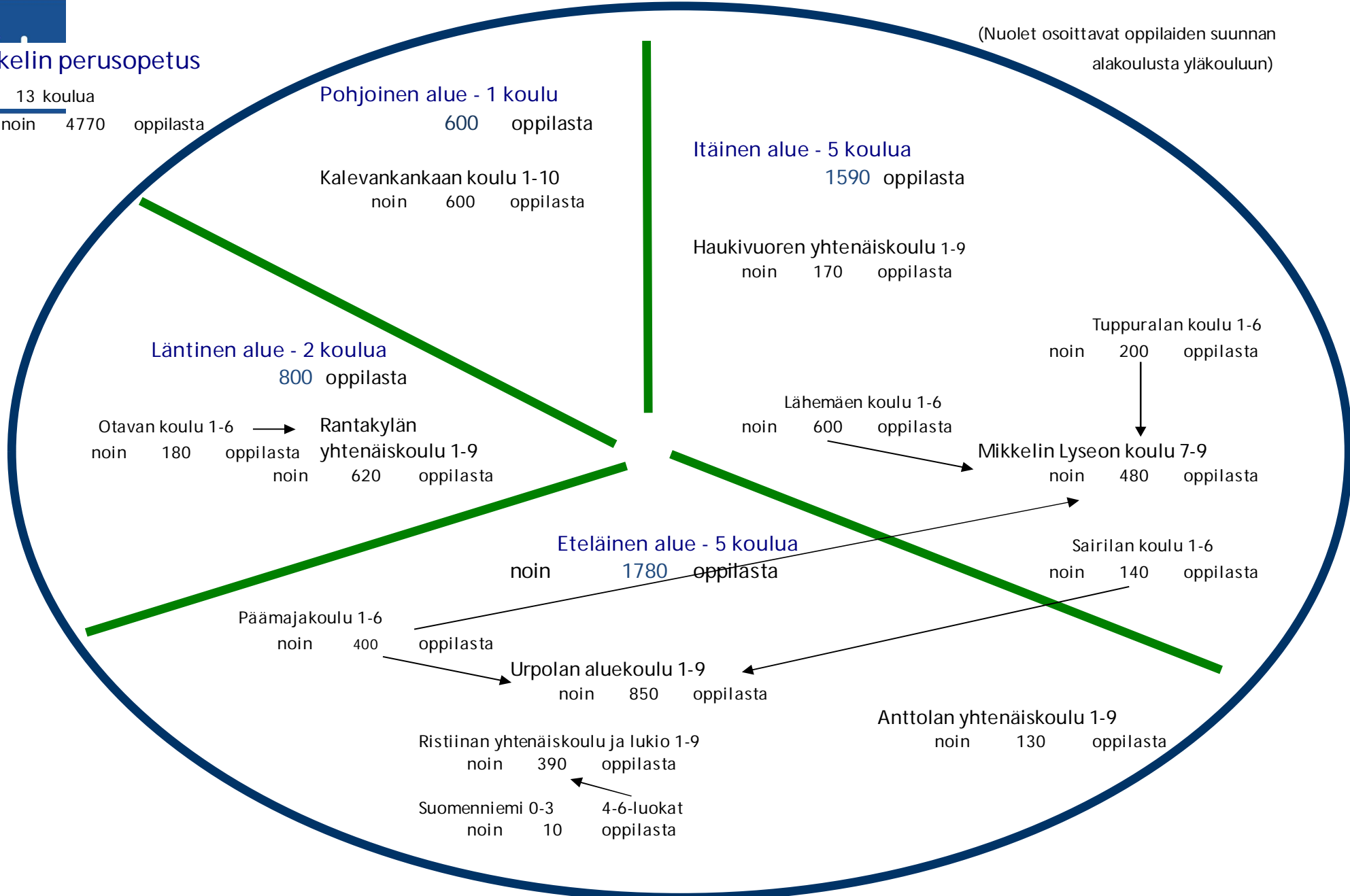
Mikkelin kaupungin kouluverkko 2023 (oppilasennuste tehty tilanteesta 10/2017)

MIKKELI

Mikkelin perusopetus

13 koulua
noin 4770 oppilasta

(Nuolet osoittavat oppilaiden suunnan
alakoulusta yläkouluun)

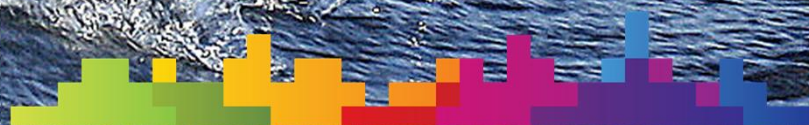

MIKKELI

Saimaan rannalla.

Itäinen alue 2

Sairila-Rahula

Laskennan yleisiä periaatteita

Kyseessä on suunnitelmakokonaisuus, jossa yksi plus yksi on enemmän kuin kaksi. Jos joku osa kokonaisuudesta poistetaan, voi sopeutuksen määrä suhteessa pienetä enemmän kuin mitä yksi, poistettu osa edustaa.

Kyseessä on vain yhden ajankohdan kuva,

Joka muuttuu ajassa, esimerkiksi mahdolliset ryhmäkoot ja opettajamäärät sekä ohjaajat

Muuta huomioon otettavaa:

- Jos koulurakenne tiivistyy, hallinnon tarve vähenee
- Kaikissa kouluissa tarvitaan kirjat ja ruokaa. Jos ruokahuollon kustannus vähenee, tullaan isommassa yksikössä toimeen pienemmällä henkilömäärällä.
- Kun riittävän monta koulua niputetaan, alkaa todellisuudessa purkautua suhteessa enemmän tukipalveluita, joihin kuuluu myös hallinto.
- Koulukyydit voivat kasvaa koulujen yhdistyessä. Tämä joko lasketaan pääluvun mukaisesti tai vastaavasti kaikki yhdistyvän koulun lapset lasketaan keskihinnalla kuljetusoppilaiksi.

Kokonaisuudessa on suuri merkitys myös sillä, että useiden koulujen/päiväkotien remonttitarve poistuu.

Toiminnan kustannukset

KUSTANNUSRAKENTEET

- Hallinto:
 - hallintoon liittyvät kustannukset (rehtoreiden palkoista osuus joka ei ole opetusta, sisäiset talous- ja henkilöstöhallinnon, hankintapalvelun, tietohallinnon kulut)
 - yleishallintotiimin kustannukset, jonne koulusihteeritkin kuuluvat, ovat hallinnossa sisäisenä menona ja tämä sisältää koulusihteereiden puhelin-, tilavuokra-, koulutus- yms. menot. Hallinnossa ovat myös koulujen vahtimestaripalvelut
 - vahtimestarit ovat hallinnossa, koska kustannukset on sisällytetty yleishallintotiimin sisäiseen erään.
- Opetus: opetuksen kustannukset (opetus, tuki- ja erityisopetus kuten palkat (rehtorien palkoista opetustoiminnan osuus), oppikirjat, opettajien henkilöstökoulutukset, muut kuin kodin ja koulun väliset kuljetukset), erityisopetus on opettajien palkkojen, oppikirjojen yms. osalta opetuksessa. Erityisopetuksen kuljetuskustannukset ovat koulukyydeissä, ruokailut ruokailuissa jne. Tavoitteena on, että luokalla olisi noin 20 oppilasta, alimmilla luokilla(1-2) luokat olisivat mahdollisuuksien mukaan pienempiä kuin ylemmillä luokilla (3-6).
- Kouluverkon tiivistyessä opettajien määrä voi vähentyä.
- Ruokailu: kouluruokailuun liittyvät kustannukset (ruoka, elintarvikkeet, muutamien pikkukoulujen keittäjien palkkakustannukset, kalustot/laitteet)
- Koulukyydit: kodin ja koulun väliset kuljetuskustannukset
- Oppilashuolto: Ohjaajien/koulunkäyntiavustajien kustannukset näkyvät oppilashuollossa, koulurakenteen tiivistyessä pyritään maltillisesti vähentämään ohjaajien lukumääriä.
- Kiinteistö: tilavuokrat, siivous, myös siivouksen ostot ovat kiinteistökustannuksissa.

- Uudisrakennus 12 neliötä per lapsi (suosituksen mukainen, tarkasteltiin myös muilla neliömäärillä)
- Uudisrakennus 2.000 euroa per neliö, remonttivaihtoehdossa 900 euroa per neliö
- Poisto 5 % - pienenee ajan kuluessa. Laskennassa poisto on suurimmillaan.
- Käyttökustannus pienenee nykytasosta 20 % uudessa versus vanha (arvio)
- Korkotaso 1 %, alussa suurimmillaan, pienenee ajan kuluessa, laskennan alussa korko on suurimmillaan.
- Rahoitus helpottuu ja alaskirjaus vähenee, kun arvioidaan myyntihinnat rakennuksille ja tonteille tai purkuhinnat rakennuksille.
- Esimerkiksi Lähemäen koulusta tulee alueen toiminnallinen keskus -> matalan kynnyksen yhteisöllinen tila (kirjasto ja kokoontumistilat nuorille ym.) suunnitellaan koulun yhteyteen

Oppilaat	Sairila	Rahula	Yhteensä
1-luokka	23	12	35
2-luokka	10	7	17
3-luokka	12	8	20
4-luokka	24	14	38
5-luokka	17	10	27
6-luokka	21	8	29
7-luokka	0	0	0
8-luokka	0	0	0
9-luokka	0	0	0
Yhteensä	107	59	166

Henkilöresurssi	Sairila	Rahula	yhteensä
Opettajat	6	4	10
Muu opettajaresurssi ERTO tms	1		1
Ohjaajat/koulunkäyntiavustajat	2,5	2	4,5
Siivous		0,33	0,33
Ruokahuolto	1	0,33	1,33
Muut avustavat (koulusiht., vahtim.)	1		1

Ryhmiä yhdistelemällä järkevästi päästään ryhmäkokoihin 17-22. Yhdysluokkia tekemällä päästäisiin 1-2 opettajan vähentämiseen. Yhdistelyssä olennaisinta ei ole opettaja-, ohjaaja- tai koulukäyntiavustajaresurssi.

Koulurakennus ja ympäristö	Sairila	Rahula	Yhteensä
Koulun pinta-ala	2029	942	
josta Vaka käytössä	0	0	
Pinta-ala oppilasta kohden	19	16	
Koulun kunto KA, 1=hyvä, 4=huono	2	4	
Lämmitysmuoto	y/hake/sähkö	y/hake/sähkö	
Lämmitys vuodessa euroa	45 147	21 773	66 920
Koulun tasearvo	1 247 595	198 710	1 446 305
Myyntihinta-arvio	0	100 000	100 000
Kolmen -viiden vuoden aikana tehtävät investoinnit	500 000	300 000	800 000
Muu käyttökustannus vuodessa	27 501	15 726	43 227
Poisto, v. 2017	90 431	14 698	105 129
Muuta koulurakennukseen yms kuuluvaa	Sairila	Rahula	
Liikuntatila	Hyvä	hyvä	
Ruokala	Hyvä		
Veistosali	Hyvä	hyvä	
Piha-alue	Hyvä	hyvä	

Koulujen yhdistämisen suurin säästö tulee tilankäytön tehostamisesta ja yhden kiinteistön (Rahulan koulu) peruskorjauksen tekemättä jättämisestä.

Muita olennaisia tietoja	Sairila	Rahula	Yhteensä
Kuljetus kodin ja koulun välillä (alakoululaiset)	16	34	50
Lapsia yhteensä	107	59	166
Kuljetuskustannus kodin ja koulun välillä	16 450	50 133	66 583
Kuljetuskustannus kuljetuslasta kohden	1 028	1 475	1 332
Muu kuljetuskustannus	1 478	1 870	3 348

Kaupunki/Kyytineuvo on laskenut, että joukkoliikenteen kuljetuskustannus ei muutu uudessa tilanteessa. (Joukkoliikenne – Rahulan koulun alue kuljetetaan Sairilaan, Kuvaala – Rahula – Kokkosenlahti – Parkkila - linjojen bussit keskustaan nykyisellä kalustolla hoidettavissa, reitti voi kulkea Sairilan koulun kautta keskustaan ja takaisin, vt 5 ruuhkainen, joten aikataulullisesti haastavaa -> kustannusvaikutus +/- 0 €/v (sis. alv0%).)
Tilausliikenteen arvioitu kustannuksen kasvu 50 000 €.

	Kalevankangas	3-6 Ristiinaan	Rahula Saari	Rouhiala Päämajaan			
	Ihastjärvi	1-3 päivähoiton yhteys	erätilassa	auttaa Vanhalan viipaleratkaisu			
	Vanhala						
	Pohjoinen alue	Eteläinen alue 1	Eteläinen alue 2	Itäinen alue 1	Itäinen alue 2	Päämaja-Rouhiala	Kaikki yhteensä
Opettajat	-7	-18	-1	-7	0	-1	-34
Johtajat	-1	-1	0	-2	0		-4
Muu opettajaresurssi ERTO tms	-1	0	0	-1	0	-2	-4
Ohjaajat	-2	-1	-0,43	0			-3,43
Siivous	-0,25	-0,2	0	-0,2	-0,33		-0,98
Ruokahuolto	-2	-1	0	-1	-0,33	-1	-4,83
Muut avustavat	0	-1	0	-1,5	0		-2,5
Muutokset laskettuna koulujen 2017 bruttomenoista							
Hallinto	-47 839	-97 925	-9 283	-91 923	-22 934	-10 891	-280 795
Opetus	-552 183	-1 266 749	-37 160	-545 369	0	-70 335	-2 471 796
Ruokailu	-62 400	-31 200	0	-31 200	-10 296	-15 600	-150 696
Koulukyydit	37 584	70 000	24 171	78 526	50 000	50 000	310 281
Oppilashuolto	-40 000	-20 000	0	-30 000	0		-90 000
Kiinteistö	-249 638	-399 909	-138 146	-286 586	-119 079	-111 331	-1 304 688
Rakennus		19 752 000	150 000	14 952 000		100 000	34 954 000
Toimintakate	-914 476	-1 745 783	-160 417	-906 551	-102 309	-158 157	-3 987 693
Korkovaikutus	0	197 520	1 500	149 520	0	1 000	349 540
Toimintakate+korkovaikutus	-914 476	-1 548 263	-158 917	-757 031	-102 309	-157 157	-3 638 153
Poistojen muutos	-75 643	690 832	-3 604	466 323	-14 698	-13 436	1 049 775
Muuttuva tulos	-990 118	-857 431	-162 521	-290 708	-117 007	-170 593	-2 588 379
Alaskirjaus	2 979 895	4 983 944	624 499	5 376 101	198 710	437 805	14 600 954
Rahoitusvaikutus	75 000	1 150 000	50 000	950 000	100 000	100 000	2 425 000
Purkuvaikutus	142 650	1 435 000		937 500	94 200	0	2 609 350

”Perusopetuksen kouluverkko tiivistetään kouluverkko 2023 mallin pohjalta lukuvuoden 2023 - 2024 alkuun mennessä.

Rämälän, Vanhalan ja Olkkolan kyläkoulut jatkavat ainakin lukuvuoden 2022-2023 loppuun saakka. Syksyllä 2022 selvitetään asumisen painopistemuuotosten, kaavoituksen ja 5-tien uuden linjauksen johdosta tapahtuneet koulualueiden oppilasmäärä- ja oppilasennustemuutokset sekä mahdollinen puskurikoulujen tarve.”

Itäinen alue 2	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintakate	51 155	51 155					
Purkuvaikutus		94 200					
Poistojen muutos		14 698					
Alaskirjaus		198 710					
Rahoitusvaikutus		100 000					
Ei rakenneta							

Pohjoinen alue	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintakate		228 619	228 619			228 619	228 619
Purkuvaikutus			71 325				71 325
Poistojen muutos			37 821				37 821
Alaskirjaus		1 489 948					1 489 948
Rahoitusvaikutus			37 500				37 500
Ei rakenneta							

Eteläinen alue 2	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintakate			80 209	80 209			
Purkuvaikutus			0	0			
Poistojen muutos			0	-3 604			
Alaskirjaus				624 499			
Rahoitusvaikutus				50 000			
Investointi			150 000				

Et. alue yhtenäiskoulu	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintakate			654 668	654 668		218 223	218 223
Purkuvaikutus				1 435 000			
Poistojen muutos			0	690 832			
Alaskirjaus			0	4 983 944			
Rahoitusvaikutus			0	862 500			287 500
Investointi		9 876 000	9 876 000				

Päämaja-Rouhiala	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintakate				79 079	79 079		
Purkuvaikutus				0	0		
Poistojen muutos				0	5 000		
Alaskirjaus				0	437 805		
Rahoitusvaikutus				0	100 000		
Investointi				100 000			

Itäinen alue 1	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toimintakate						453 276	453 276
Purkuvaikutus							937 500
Poistojen muutos							466 323
Alaskirjaus							5 376 101
Rahoitusvaikutus							950 000
Investointi					4 984 000	4 984 000	4 984 000

Rakennejärjestelyä, joka on alueittain jaksotettu (esimerkiksi pohjoinen alue), on jaksotettu eri vuosille suhteellisina osuuksina toimintakatteen muutoksessa. Kun useita kouluja siirretään yhteen, voi sopeutus olla keskimäärin enemmän kuin vain esimerkiksi kahden koulun yhdistyessä.

Poistuvat parakit	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Anttola			240 000			0	0	
Urheilupuisto					642 000		0	
Kaikki yhteensä	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Yhteensä
Toimintakate	51 155	359 982	1 203 496	733 747	721 079	900 117	900 117	4 869 693
Purkuvaikutus	0	94 200	71 325	1 435 000	0	0	1 008 825	2 609 350
Poistojen muutos	0	14 698	37 821	690 832	5 000	0	504 144	1 248 892
Alaskirjaus	0	198 710	2 114 447	4 983 944	437 805	0	6 866 049	14 600 954
Rahoitusvaikutus	0	100 000	87 500	862 500	100 000	0	1 275 000	2 425 000
Kertaluontoiset, menot	0	292 910	2 185 772	6 418 944	437 805	0	7 874 874	17 210 304
Kertaluontoiset, tulot	0	100 000	87 500	862 500	100 000	0	1 275 000	2 425 000
Investoinnit, koulut	0	10 026 000	9 876 000	5 084 000	4 984 000	4 984 000	0	34 954 000
Investoinnit, päiväkodit	2 100 000	5 890 000	5 950 000	2 500 000	0	0	0	16 440 000
Investoinnit yhteensä	2 100 000	15 916 000	15 826 000	7 584 000	4 984 000	4 984 000	0	51 394 000

Lapsivaikutusten arviointi/ Rahulan koulun yhdistäminen Sairilan kouluun

1. Asia tulee vireille

Arvioitava päätös tai asia: Rahulan koulun lakkauttaminen ja yhdistäminen Sairilan kouluun

Valmistelija(t): Kasvatus- ja opetusjohtaja Seija Manninen

Arviointiin osallistuneet: Sairilan ja Rahulan koulujen opetushenkilöstö 27.9.2018 sekä Rahulan ja Sairilan oppilaat viikolla 39

Lapsivaikutusten arvioinnin tarpeen arviointi:

Ennakkoarviointia ei tarvita, perustelut:

Ennakkoarviointi tarvitaan

Mihin lapsiryhmiin päätös erityisesti vaikuttaa: Sekä Rahulan että Sairilan koulujen oppilasryhmiin

2. Määritellään arvioinnissa olevat vaihtoehdot:

Ratkaisuvaihtoehto 0 Kaikki Sairilan ja Rahulan lapset opiskelevat Sairilassa

Ratkaisuvaihtoehto 1 Rahulan oppilaat palaavat Rahulan kouluun

3. Tiedon kerääminen

Jo olemassa oleva tieto:

Kaupunkirakenneselvitys 2018 ja siihen liittyvät kuulemistilaisuudet.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunkirakenneselvityksen 18.6.2018, jossa esitetään Rahulan koulua lakkautettavaksi ja yhdistettäväksi Sairilan kouluun 1.8.2019 alkaen.

Toteutettavat kyselyt tai lasten, nuorten ja heidän vanhempiensa kuulemiset:

Rahulan ja Sairilan koulujen oppilaiden ja henkilöstön kuuleminen viikolla 39.

Huoltajien kuuleminen 2.10.2018.

4. Tiedon kokoaminen, vaikutusten kuvaaminen ja yhteenveto

Merkitse alla olevaan taulukkoon huomionne eri ratkaisuvaihtoehtojen osalta. Taulukkoon kirjataan sekä myönteiset että kielteiset vaikutukset.

Arvioitavat asiat/ kriteerit	Ratkaisuvaihtoehto 0 Nykytila/Rahulan koulu yhdistetään Sairilan kouluun Miten lapsen oikeudet toteutuisivat?	Ratkaisuvaihtoehto 1 Rahulan koulu säilyy Miten lapsen oikeudet toteutuisivat?
Lasten oikeus kehittymiseen Miten ratkaisu vaikuttaa lasten hyvinvointiin ja kehitykseen?	Perusopetuksen opetussuunnitelman mukainen opetus toteutuu. Oppimisen ja kasvun tukeminen onnistuu sekä opetushenkilöstön että lasten mielestä paremmin nykyisin, kun ei ole yhdysluokkia. Lapsilla laajemmat vertaisryhmät, laajempi vertaistuki. Lapsilla koulun vapaa-aikana (välitunnit)	Rahulan koulun tiloissa on todettu sisäilmaongelmia, jotka ovat aiheuttaneet terveyshaittaa osalle oppilaista. Perusopetuksen opetussuunnitelman mukainen opetus ei voi ilman peruskorjausta toteutua. Joissakin oppiaineissa (esim. kielet) pienemmät opetusryhmät (riippuen kehyksestä). Toisaalta joissakin suuremmat ja yhdysluokkina. Pienessä

	<p>laajempi kaveriverkosto. Helpompi löytää kavereita, yksinäisiä vähemmän. Kiusaamiseen puututaan, jos sitä ilmenee. Kerhotoimintaa on järjestetty Opetushallituksen avustuksella. Iltapäivätoimintaa on järjestetty vuosittain, koska ilmoittautuneita on ollut riittävästi. Tiivis yhteistyö Sairilan koulun yhteydessä toimivan esiopetusryhmän kanssa.</p>	<p>yhteisössä kaikki tuntevat paremmin toisensa. Kiusaamiseen puututaan, jos sitä ilmenee. Kerhotoimintaa on järjestetty Opetushallituksen avustuksella. Iltapäivätoiminta ei ole joka vuosi käynnistynyt, koska riittävää määrää oppilaita ei ole aina ilmoittautunut.</p>
<p>Lasten näkemysten kunnioittaminen: Kuinka lapsia kuultu ratkaisun valmistelussa ja kuullaankohaita toteutuksessa ja seurannassa? Jos ei ole kuultu, perustelut miksi ei</p>	<p>Kaikille lapsille järjestetty kuulemistilaisuudet/-keskustelut viikolla 39/2018.</p>	<p>Kaikille lapsille järjestetty kuulemistilaisuudet/-keskustelut viikolla 39/2018.</p>
<p>Syrjimättömyys: Miten ratkaisu vaikuttaa erilaisiin lapsiin? (Kuinka on huomioitu esim. tytöt/pojat, vähävaraiset perheet, maahanmuuttajataustaiset lapset, vammaiset lapset?)</p>	<p>Perusopetus on maksutonta. Oppilashuollollista tukea tarvitsevien lasten tuki helpottuu. Erilaisten tukipalveluiden saatavuus paranee (ela-opettaja joka päivä talossa, terveyden hoitaja 2vrk/vk talossa, kuraattori 1vrk/vk talossa). Opetushenkilöstön mahdollisuus konsultoiviin tapaamisiin ja keskusteluihin oppilashuoltohenkilöstön kanssa helpompaa.</p>	<p>Perusopetus on maksutonta. Tukipalvelut huomattavasti huonommin saatavissa (elaopettaja 3 krt/vk, terveydenhoitaja ja kuraattori 2 vrk/kk).</p>
<p>Lapsen edun ensisijaisuus: Mitä ristiriitoja päätöksentekoon sisältyy lapsen hyvinvoinnin eri osa-alueiden kesken? Miten hyvinvoinnin eri osa-alueita painotetaan?</p>	<p>Sairilassa tämän hetkisen tiedon mukaan terveet tilat. Lisäksi opetus ilman yhdysluokkia ja oppilashuollollinen tuki toimii paremmin. Rahulalaisten lasten koulumatka pitempi ja näin myös koulupäivä pitempi.</p>	<p>Rahulassa todettu sisäilmaongelma, terveyshaittaa on. Noin puolet Rahulan oppilaista ei olisi kuljetusedun piirissä, joten heidän koulumatka lyhenisi ja muiden osalta aika ja matka lyhenisi.</p>
<p>Mikä voisi heikentää lapsen edun toteutumista?</p>	<p>Pitkä koulumatka.</p>	<p>Yhdysluokkaopetus ja vähäinen oppilashuollollinen tuki, pienet vertais- ja kaveriryhmät.</p>
<p>Miten ratkaisuvaihtoehtoa voisi muokata, jotta se tukisi paremmin lapsen edun toteutumista?</p>	<p>Kuljetusjärjestelyiden kehittäminen sekä niiden parempi synkronointi.</p>	<p>Uudet, modernit ja terveet koulutilat Rahulaan. Toki ratkaisu ei poistaisi yhdysluokkia eikä lisäisi oppilashuollollisia tukipalveluita.</p>
<p>Liittykö ratkaisuvaihtoehtoon lapsiin kohdistuvia</p>		

yhteisvaikutuksia jonkun muun lapsiin vaikuttavan käytännön päätöksen kanssa? Jos, niin minkä?		
--	--	--

Vaihtoehtojen vertailu ja analysointi/ yhteenvetoa:

Rahulan koulun oppilaat ovat koulun tiloissa todettujen sisäilmaongelmien takia väistössä Sairilan koulussa lukuvuonna 2018-2019. Koulun henkilöstön mukaan oppilaiden oppimisen ja kasvun tukeminen on helpompaa toteuttaa erillislukiossa ilman yhdysluokkia. Työrauha säilyy paremmin, kun opetusta ei tarvitse pirstaloida eri luokka-asteille samalla oppitunnilla. Oppilashuollolliset tukipalvelut ja niiden konsultaatio toimii isommassa yksikössä paremmin. Opetushenkilöstö pystyy joustavasti saamaan konsultatiivista tukea oppilashuoltohenkilöstöltä erilaisissa tukiasioissa. Erityisopetusta voidaan käyttää huomattavasti joustavammin isossa yksikössä. Lapset ovat kokeneet positiivisena asiana nykytilanteessa kaverimäärän lisääntymisen. Myös lapset kokevat erillislukiossa paremmiksi kuin yhdysluokat. Kuljetusoppilaiden koulumatkat ovat monen kuljetusoppilaan mielestä pitkiä.

5. Päätösehdotus:

Päätösehdotus ja perustelut: Mikkelin kaupunginvaltuusto on 18.6.2018 hyväksynyt kaupunkirakennetyöryhmän suunnitelman, jossa Rahulan koulua esitetään lakkaavaksi ja yhdistettäväksi Sairilan kouluun 1.8.2019 alkaen.

6. Päätös ja siitä tiedottaminen:

Tehty päätös: Kaupunginvaltuusto päättää asiasta vuoden 2018 loppuun mennessä.

Päätöksestä tiedottaminen: Tiedotus kaupungin kotisivuilla, lehdistössä ja kaupungin sisäisesti. Tiedotus huoltajille koulun kautta.

7. Seuranta ja arviointi:

Seuranta suunnitelma: Seuranta ja arviointi osana koulujen lukuvuosisuunnitelmaa.

Maaseutuvaikutusten arviointia, kouluverkkoratkaisujen yhteydessä/arvioinnin laati sivistysjohtaja Virpi Siekkinen

Maaseutuvaikutusten arviointi on työkalu onnistuneiden päätösten tueksi. Päätöksentekijän tulee olla tietoinen päätösten vaikutuksista maaseutuun ja siellä asuviin ihmisiin. Suomalaisella maaseudulla on monia vahvuuksia, joilla on merkitystä elinvoiman rakentamisessa. Ennakkovaikutusten arviointi on lähes aina suuntaa-antavien tietojen esittämistä. Maaseutuvaikutusten arviointia on tehty pääsääntöisesti kuntajakoselvitysten yhteydessä. (Maaseutuvaikutusten arviointi kunnan kehittämisen työkaluna, Kuntaliitto 2015)

Vaikutukset tulisi arvioida tarkasti aina, kun se on mahdollista. Tarkka arviointi tarkoittaa käytännössä numeerista arviointia. Tämä on helppoa, kun arvioidaan esim. jonkin hankinnan tai palvelun tuotannon välittömiä kuluja (esim. käyttökustannukset). Pitkän aikajänteen vaikutuksia, jotka aiheutuvat usein monen vaikutustyyppin yhteisvaikutuksena ketjuuntumisen kautta, pystytään usein kuvaamaan vain varsin yleisellä tasolla toteamalla, mitkä tekijät vaikuttavat toisiinsa ja millä tavalla. Tällöin vaikutusarviointi tapahtuu laadullisesti erotuksena määrällisestä tai numeerisesta arvioinnista. Laadulliset arviointikuvaukset ovat tyyppillisiä esim. missä tahansa organisaatiomuutoksessa, jonka vaikutuksia ei koskaan kyetä kaikkien vaikutustyyppien osalta esittämään tarkasti ja numeerisesti, mutta joissa muutoksen hyötyjä (tai haittoja) perustellaan usein esim. toiminnan tehostumisella tai synergiaetujen saavuttamisella. (Vaikutusten ennakoarviointi kunnallisessa päätöksenteossa, Kuntaliitto 2011)

Maaseutuvaikutukset kouluverkkomuutoksissa

Muutoksen kohde	Nolla-vaihtoehto/Rahulan koulu säilyy	Vaihtoehto/Rahulan koulu yhdistetään Sairilan kouluun
ihmisten elinolot, viihtyvyys ja terveys	totuttu elämä/arjen sujuvuus jatkuu ennallaan, koulutoiminta jatkuu, koulun tilat harrastamiseen ja esim. kokoontumisiin säilyvät	voi vaikuttaa ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja terveyteen: lähikoulu siirtyy etäämmälle, harrastustilat voivat siirtyä etäämmälle -> lisää kyläläisten matkustuskustannuksia, voi vähentää yhteisöllisyyttä. Kylillä on olemassa yhdistysten omia kiinteistöjä, kuten metsästysmajat ja seurojentalot, koulun lakkaamisen myötä kylänyhdistysten kiinteistöjen käyttö voi vilkastua, vaatii kylältä omaehtoista toimintaa.
elinkeinot, yritystoiminta ja kilpailukyky – <i>katso erillinen yritysvaikutusten arviointi</i>		
työ ja osaaminen	ei vaikutusta	ei vaikutusta
asuminen ja palvelut	valtaosa kuntalaisista pitää tärkeänä, että palvelut ovat mahdollisimman lähellä omaa kotia	Rahula-Sairila etäisyys noin 6 km, kaikkien lasten koulumatka pitenee; Sairilassa/Visulahden alueella pystytään turvaamaan yksi

		elinvoimainen koulu ko. alueen lähikouluna; kouluverkon tiivistäminen ei vaikuta opetuksen saatavuuteen: lakisääteinen palvelu turvataan ja koulukuljetukset turvaavat palvelun saatavuuden; on pohdittava Rahulan koulun erillisen liikuntarakennuksen jatko
infrastruktuuri, saavutettavuus ja yhteydet	nyt koulukuljetuksissa osa lapsista (Rahula 34/54)	kaikki koululaiset kuljetuksen piiriin, koulumatka pitenee (matkat ja aika); julkisen liikenteen lisääntyvät koulukuljetusvuorot ja/tai -reitit mahdollistavat myös muiden matkustajien julkisen liikenteen käytön
vetovoimatekijät (ympäristö, maisema ja kulttuuri)	lähikoulu voi houkuttaa ja sitouttaa ihmisiä ko. alueelle	koulun lakkauttaminen voi vaikuttaa alueen kiinteistöjen arvoon tai voi olla vaikuttamatta; Sairilan/Visulahden alueen oppilasmäärältään suurempi koulu voi lisätä ko. alueen vetovoimaa tai voi olla lisäämättä
kansalaisten osallistumiseen ja yhteisöllisyyteen sekä sosiaaliseen pääomaan	kokoontumistila säilyy lähellä, yhteisöllisyys säilyy, sosiaalinen pääoma säilyy	kokoontumistila voi siirtyä etäämmälle -> matka pitenee (ajallinen kesto ja taloudellinen vaikutus), etäisyys voi heikentää osallistumista ja/tai yhteisöllisyyttä, mutta voi myös lisätä sitä: uusia yhteisöjä, uusia ystäviä ja sosiaalisia verkostoja sekä muiden yhteisöjen palveluita ja harrastusmahdollisuuksia sekä muita resursseja; uusi ja laajempi yhteisö voi luoda uutta ja se voi lisätä sosiaalista pääomaa

Huom!

Ihastjärvelle valmistui 2011 uusi koulu. Uusi koulu ei kuitenkaan ole saanut ko. lähikoulualueen asukaslukua ja/tai lapsimäärää kasvamaan. Ihastjärven koululle suunniteltu toimintamalli "koulu kylän toimintakeskus vauvasta vaariin" ei ole ottanut "tuulta alleen" ja mm. suunniteltu ikäihmisten ateriapalvelu koulun kautta ei ole kokeilun jälkeen jatkunut vähäisen kysynnän vuoksi. Ihastjärven uusi koulu monipuolisine tiloineen on joka tapauksessa toiminut lähialueen asukkaiden tärkeänä ja monipuolisena lähiliikunta- ja harrastuspaikkana.

Yhteenveto

Nolla –vaihtoehdon osalta asiat säilyvät totutulla tavalla ja olemassa olevat verkostot ja mahdollisuudet pystytään hyödyntämään melko lähellä asuinalueita.

Kyläkoulun säilyminen lähipalveluna turvaa lyhyemmät (sekä kilometrein että ajallisesti mitatut) koulumatkat sekä ko. alueella asuville lähempänä sijaitsevat harrastamiseen ja vapaa-aikaan sopivat tilat. Toisaalta kylillä on olemassa myös yhdistysten omia kiinteistöjä (kuten metsästysmajat ja seurojentalot), jolloin koulun lakkauttamisen myötä esimerkiksi kyläyhdistysten kiinteistöjen käyttö voi vilkastua.

Myös koulujen yhdistämisen yhteydessä tulee koulumatkojen sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnittää erityistä huomiota. Jos etäämmällä olevaan kouluun järjestetään julkisen liikenteen reitti/reittejä ja vuoroja, mahdollistaa tämä myös muille alueen asukkaille julkisen liikenteen käytön.

Rahulan koulun yhdistäminen Sairilan kouluun turvaa Sairilan/Visulahden alueella yhden elinvoimaisen (noin 170 oppilaan yksisarjainen koulu) koulun säilymisen ko. alueen lähikouluna.

Alueen koulun lakkauttaminen voi heikentää alueen elinvoimaa ja vetovoimaa sekä vaikuttaa kiinteistöjen arvoon. Toisaalta nykyiset kyläkoulut eivät ole toimineet esim. Mikkelin alueella vetovoimatekijöinä, vaan kouluverkon muutosten syynä on pääsääntöisesti ollut ko. lähikoulun alueen lapsi- ja oppilasmäärän pieneneminen. Arviointia koulun sijainnin, olemassa olon/lakkauttamisen ja kiinteistöjen arvon kehittymisen suhteesta ei tehty.

Koulun siirtyessä kauemmaksi avautuu uusia mahdollisuuksia ja verkostoitumisen muotoja. Uudessa tilanteessa tulee haaste tai mahdollisuus organisoida toimintoja uudella tavoin.

Lausunto yritysvaikutusten arviointia varten

MIKKELIN KOULUVERKKOUUDISTUS

Lausunnon tausta

Tämä lausunto on valmisteltu Mikkelin kaupungin sivistystoimen pyynnöstä, Mikkelin kaupungin kouluverkko uudistuksen yritysvaikutusten arviointia varten.

Lausuntoa varten ei ole tehty kyselytutkimukseen perustuvaa selvitystä tai muuta tutkimusta, vaan lausunto perustuu yleisiin selvityksiin ja käsittelee kouluverkon vaikutusta yritystoimintaan yleisellä tasolla. Lausuntoa on tarkoitettu käyttämään kokonaisarvion materiaalina.

Lausunto ei ota kantaa yksittäisiin yrityksiin. Yksittäisten yritysten ja etenkin yrittäjien kohdalla vaikutukset voivat olla yleisistä linjoista poikkeavia mutta lausunnossa on pyritty ottamaan huomioon tärkeimpiä yleisiä isoja linjoja. Lausunnon tärkeimpänä taustamateriaalina on Keskuskauppakamarin ”Alueiden kilpailukyky 2016” [1] -tutkimus.

Yritys sijoittumiseen vaikuttavat tekijät yleisesti

Alueiden kilpailukyky [1] -tutkimuksen mukaan yritystoiminnan sijaintiin ja toimintakykyyn vaikuttavat tekijät on lueteltu kuvassa 1.

Kuva 1. Yritysten edustajilta kerätyt tiedot sijaintiin ja toimintaedellytyksiin vaikuttavista tekijöistä [1]

Yleisimmät yrityksen sijaintiin ja toimintaedellytyksiin Suomessa vaikuttavat tekijät

Alueiden kilpailukyky 2016 (n=1122) ja 2011 (n=1280)

*Tärkeysjärjestys vaikuttaa sijaintiin paljon tai erittäin paljon –osuuksien mukaan

2016 Suuri merkitys*

1. Sopivan työvoiman saatavuus 60 %
2. Liikenneyhteydet 59 %
3. Markkinoiden läheisyys 59 %
4. Alueella on kasvukeskus 52 %
5. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö 52 %

2011 Suuri merkitys*

1. Sopivan työvoiman saatavuus 66 %
2. Liikenneyhteydet 61 %
3. Markkinoiden läheisyys 56 %
4. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö 51%
5. Alueella on kasvukeskus 51 %

Kaikista tärkein tekijä tutkimuksen [1] mukaan on sopivan työvoiman saatavuus, tämä tekijä on ollut merkittävimpiä tekijänä useammalla tutkimuskierroksella. Myös muut tärkeimmät tekijät ovat toistuneet perättäisissä tutkimuksissa.

Kouluverkoston tai yksittäisen koulun vaikutus yritysten sijaintiin tai toimintaedellytyksiin kuuluu kyselyssä [1] viidenneksi tärkeimpään kohtaan ”Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö”. Edellä mainitussa kohdassa kouluverkko on yksittäinen tekijä ja yksittäinen koulu on kouluverkon sekä etenkin koulutuksen toimivuuden yksi osa. Yksittäinen koulu ei näin tarkasteltuna olisi kovin merkittävä tekijä yritysten sijoittumiseen. Kyselyn [1] 19:sta alueesta yhden alueen vastauksista oli erikseen nostettu esiin huoli kouluverkon supistumisesta vetovoimatekijänä, muilla alueilla huoli keskittyi lähinnä ammatillisen tai ylemmän tason koulutuksen karsimiseen tai puuttumiseen alueelta.

Yksittäisen peruskoulun merkitystä ei voi siis pitää kovin merkittävänä koko alueen houkuttelevuuden kannalta yritysten näkökulmasta.

Yrityksen sijoittumisen ohjaaminen kaavoituksella

Kaavoitus ohjaa merkittävässä määrin asumisen, yritystoiminnan ja pääasiassa muunkin yhteiskunnan rakenteiden sijoittumista. Kaavoituksessa on omat periaatteensa ja lähtökohtansa alueiden kaavoitukseen. Miksei:llä kaavoituksen ohjaavuudesta on sellainen mielikuva, että erityyppiselle yritystoiminnalle pyritään kaavoittamaan tontteja eri paikkoihin. Palveluyritykset lähemmäksi ihmisiä mutta valmistavalle yritykselle täytyy usein olla enemmän tilaa (isommat hallit ja piha-alueet), mahdollisuus saada ympäristölupa vaikka melusyistä siten, että läheinen asutus ei sitä rajoittaisi. Valmistavalle yritykselle liikenneyhteyksissä tarpeet voivat poiketa palveluyritysten tarpeista, kun palveluyrityksissä on oltava siellä missä ihmiset liikkuvat ja valmistavalle teollisuudelle tärkeää hyvä raskaan liikenteen väylä valtateille. Tilarapteen perusteellakin saatetaan ohjata erilaista yritystoimintaa eri alueille.

Koulut, käsittääksemme, sijoitetaan asutusalueiden perusteella eikä yritystoiminnan sijoittuminen vaikuta juuri koulujen sijoittumiseen. Ehkä paremminkin sijoittumista ohjaa se, että teollisuusalueen melu tai liikenne ei aiheuttaisi vaaraa koulutielle.

Sijoittumisessa yritystonttien ja koulujen välinen yhteys on näin tarkastellen heikko. Yritykset valitsevat sijaintinsa saatavilla olevista tonteista/kiinteistöistä sen perusteella, että missä on mahdollisesti sopivaa yritysverkostoa, logistinen sijainti ja toki myös työvoimalle helppo saavutettavuus sekä esimerkiksi hyvät ruokapalvelut työntekijöille. Palveluyrityksille keskeistä on asiakaskunnan saavuttaminen.

Kaavoituksen perusteet on varmistettava Mikkelin kaupungin kaavoituksesta.

Suoria yritysvaikutuksia

Suoria yritysvaikutuksia yksittäisen yrityksen osalta voivat olla yksittäisen yrityksen tarjoamat palvelut yksittäiselle koululle. Tällaista palvelua voisi olla vaikka siivouspalvelut tai kiinteistöhuolto, kuten lumityöt.

Koulujen palvelut ovat kuitenkin kilpailutettuja, eikä lähiyrityksille, sivistystoimen mukaan, anneta mitään etuoikeutta, vaan kaikki kilpailevat samoilla ehdoilla. Näin ollen yritystoiminnankaan ei pitäisi olla koulun suhteen sijoittumisessa kovin oleellista merkitystä laajemmassa mittakaavassa, vaan palvelu voi tulla mistä päin vain. Lisäksi on huomioitava, että yrityksen toimipiste ja palvelua tuottavan henkilön liikkuminen voivat olla hyvinkin erillään toisistaan eli työntekijä voi tulla koululle, vaikka kotoa tai ”ringiltä”. Yksittäiselle yritykselle merkitystä koulun häviämisellä voi kuitenkin olla. Yksittäiselle yrittäjälle koulun häviäminen läheltä voi johtaa esimerkiksi siihen, että yrittäjä ei enää jatkossa osallistu vaikkapa lumityö-kilpailutuksiin, koska työkoneella kauas siirtyminen aiheuttaa kustannuksia, minkä vuoksi ei enää pärjää kilpailutuksessa.

Myös lähiruokatoimitukset voisivat olla yksi asia, joka voi vaikuttaa lähialueen yrityksiin, jotka toimittavat ruokaa. Ruokatoimitukset ovat kuitenkin pääasiassa keskitettyjä, sivistystoimen mukaan ja merkitykset eivät ole oleellisia.

Kouluille suunnattujen palveluiden tuottamisessa kouluverkostolla on vaikutusta etenkin sen takia, että isommat yksiköt kasvattavat myös kilpailutusten laajuutta. Isompiin kilpailutuksiin pienemmillä yrityksillä voi olla vaikeampi osallistua.

Huomattavaa on, että edellä mainituista palveluista merkittävä osa on kaupungin omaa työtä ja kouluverkon muutosten myötä työntekijöiden työpaikka voi muuttua tai aiheuttaa muita vaikutuksia kaupungin työntekijöihin. Nämä eivät ole kuitenkaan yritysvaikutuksia.

Suoria yritysvaikutuksia on myös vaikutukset kuljetusyrityksille. Jos koulujen määrää karsitaan, on todennäköinen vaikutus kuljetusmäärien kasvaminen. Kuljetukset ovat myös kilpailutettuja ja yrittäjä/yritys voi sijaita missä päin vain.

Erikseen mainittavana tunnistetaan selkeästi yksi yritysryhmä, joka voi olla kohtuullisen tiukasti linkittynyt kouluun. Tällainen yritysryhmä on perhekodit. Niiden sijaintia mietittäessä pohdittaneen myös koulun läheisyyttä. Toisaalta kaupunki järjestää koulukyydit näissäkin kohteissa asuville lapsille, joten yritystoiminnan mahdollisuudet eivät lähtökohtaisesti sula pois koulun siirtyessä, jos välimatka ei kasva ihan dramaattisesti.

Nyt sivistystoimen tarkastelun alla on Ihastjärven ja Rahulan koulut. Miksei ei tarkastele yksittäisten lähellä sijaitsevien yritysten riippuvuutta koulusta. Yksittäistapaukset täytyy tarkastella yrityksen omasta pyynnöstä. Tämän tarkastelun voi tarvittaessa tehdä Mikkelin kaupungin sivistystoimi, koska heillä on tiedossa, kuinka moni yritys toimittaa tarkastelun alla oleville kouluille palveluita ja tehdä johtopäätöksiä näihin yrityksiin tulevista vaikutuksista.

Työvoiman liikkuvuus

Koska työvoiman saatavuus on yrityksille todella tärkeä tekijä, tarkastellaan tässä lausunnossa vielä yksittäisten koulujen vaikutusta työvoimaan.

Aiemmin työvoima asui usein hyvin lähellä työpaikkoja, kuten esimerkiksi Pellosniemellä tehtaan viereisissä kerrostaloissa, koska tieyhteydet olivat huonompia ja autoja oli vähemmän kuin nykyisin. Nykyään välimatkat ovat niin sanotusti lyhentyneet ja työssäkäyntialueet laajentuneet, koska ihmiset valitsevat miellyttävän asuinpaikan monella muulla perusteella, kuin vain työmatkan pituuden perusteella.

Kokonaisuudessaan työmatka saattaa sisältää esimerkiksi lasten viennin hoitoon ja siirtymisen työpaikalle. Näin lasten hoidon sijainti suhteessa työpaikan sijaintiin voi olla arjen sujumisen kannalta merkittävä tekijä. Se sijaan kouluun lapset siirtyvät lyhyen matkan itse tai koulukuljetuksin eikä vastaavaa riippuvuutta ole. Tästä voisi todeta, että riittävän hajautettu päivähoitoverkko on työmatkan osalta oleellinen tekijä, kouluverkon osalta vaikutus ei ole niin suuri.

Kolminaisuus työ-koulu-harrastukset ovat kuitenkin asia, jota kouluverkkouudistusta harkitessakin täytyy kuitenkin miettiä, koska kokonaisuus vaikuttaa ihmisten, työntekijöiden, viihtyvyyteen. Tästä asiasta kaupunki kantaa suurta vastuuta ja hyvä kiinnittää siihen huomiota myös kouluverkkoa tarkasteltaessa [2], jotta kaupunki säilyy työntekijöille houkuttelevana alueena.

Yhteenveto

Yksittäisen peruskoulun merkitystä alueiden kilpailukyvyyn kannalta ei voida pitää kovin merkittävänä tekijänä, kun verrataan yrityspäätäjiltä kerättyyn tietoon [1].

Yrityksen sijainti suhteessa kouluun on harvoin suoraan liiketoimintalähtöistä, vaan merkittävämpi ohjaava tekijä on kaavoitus, jossa Miksein käsityksen mukaan yritysten ja koulujen lähekkäin asettaminen ei ole ohjaava tekijä. Tämä on varmistettava kaavoituksesta.

Suorissa yritysvaikutuksissa on tunnistettu lähinnä kouluille tuotettavia palveluita ja näissä sivistystoimi on itse paras arvioimaan kuinka moni yritys kärsii suorista vaikutuksista tietyn koulun lakkauttamisesta.

Työvoiman saatavuuden kannalta yksittäisen koulun sijainti ei pitäisi vaikuttaa mitenkään ratkaisevasti alueen yritysten työvoiman saantiin. Sen sijaan koko alueen houkuttelevuus, ”viihtyisiä ja turvallinen asuin ympäristö”, on kunnan/kaupungin yksi oleellisimpia tehtäviä ja tässä yksi todella tärkeä osatekijä on koulutus.

Kouluverkko ja koulujärjestelmän toimivuus vaikuttaakin yritystenkin sijoittumisperusteisiin koko seutukunnan mittakaavassa, koska koulutus on oleellinen osa ”Viihtyisiä ja turvallinen elinympäristö”-näkökulmasta. Yrittäjät, yritysten johtajat ja työntekijät ovat ihmisiä, jotka varmasti pohtivat lastensa koulutusmahdollisuuksia. Kouluverkon täytyy olla siis laadukas, kattava tarjonnaltaan, viihtyisiä ja saavutettava. Tästä näkökulmasta on erittäin tarpeellista, että Mikkelin kaupunki saa pidettyä yllä laadukkaan ja kattavan koulupalvelun. Miksei ei ota kantaa siihen miten tämä parhaiten onnistuu. Yksittäisen koulun ja alueen vetovoiman välillä merkitys ei ole niin suuri kuin alueen vetovoiman ja koko kouluverkon sekä sen sisältämän tarjonnan välillä on.

Yksittäinen koulu vaikuttaa yritysten tuotannon tekijöiden viihtymiseen ainakin tietyillä alueilla eli yksittäisten asuinalueiden/kylien vetovoimaan ja toivottavaa on, että Mikkelissä riittää tarpeeksi vetovoimaisia alueita työntekijöiden näkökulmasta.

Peruskoulutuksen lisäksi muullakin koulutusjärjestelmällä on hyvin merkittävät vaikutukset alueen kilpailukykyyn yritysten näkökulmasta. Kauppakamarin [2] jäsenkyselyssä yritykset ilmaisivat huolensa ja toiveensa siitä, että saadaan riittävästi koulutettua työvoimaa. Kyselyssä yritykset toivoivat kaupungilta myös vahvaa huolenpitoa alueen elinvoimasta ja hyvästä ympäristöstä, jossa asua ja elää.

Kaupunki voi siis merkittävästi vaikuttaa alueen vetovoimaan ja sitä myöden työvoiman saatavuuteen, koulutuksen toimivuus on yksi asia ja Miksei pitää erittäin tärkeänä, että yritysvaikutuksia pohditaan kaikessa kaupungin koulutukseen suuntaamissa panostuksissa ja toimenpiteissä.

LÄHTEET:

[1] ALUEIDEN KILPAILUKYKY 2016: Yritysten näkökulma. Keskuskauppakamari syyskuu 2016. ISBN 978-952-5620-82-5

[2] Kauppakamarin kysely jäsenyrityksille.

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistystoimi

Sairilan ja Rahulan koulut

Kuulemistilaisuus Rahulan koulun mahdollisen lakkauttamisen johdosta

MUISTIO

Sairilan koulun liikuntasali

2.10.2018 klo 18.00

Läsnäolijalista liitteenä

Kasvatus- ja opetuslautakunnan puheenjohtaja Taina Harmoinen avasi tilaisuuden klo 18.00. Puheenjohtaja kertoi, että kuulemisen tiimoilta järjestetään vielä työpajat Rahulan koululla keskiviikkona 10.10. klo 18. Puheenjohtaja kertoi myös, että valtuusto tekee päätöksen asiasta 10.12.

Sivistysjohtaja Virpi Siekkinen kertoi kuulemistilaisuuden kulusta, esitteli asian valmistelun ja päätöksenteon aikataulua sekä kertoi tehdyistä arvioinneista ja esitteli kaupunkirakenneselvityksen. Aikataulu on seuraava:

- Kasvatus- ja opetuslautakunta ta2019-esitys ja toimenpiteet 18.10.2018 – lautakunnan esitys lausunnon (mm. vaikuttamistoimielimet) ja lausunnot annetaan suoraan kaupunginhallitukselle
- Kaupunginhallituksen ta2019-esitys ja toimenpiteet palveluverkkoon 3.12.2018
- Valtuuston ta2019-kokous ja palveluverkkopäätökset 10.12.2018

Sivistysjohtaja kertoi, että Kaupunkirakenneselvityksen lähtökohtana on talouden tasapainottaminen sekä terveiden, toimivien ja nykyaikaisten oppimistilojen mahdollistaminen lapsille. Koko palveluverkkoverkon tulisi olla valmis 2023 mennessä. Selvityksessä esitetään, että Rahulan koulu yhdistyy Sairilan kouluun 1.8.2019. Valtuusto on hyväksynyt selvityksen yksimielisesti suunnittelun ja valmistelun pohjapaperiksi. Sivistysjohtaja lupasi toimittaa selvityksen koululle, josta koulu toimittaa sitä eteenpäin.

Varhaiskasvatus- ja opetusjohtaja Seija Manninen esitteli oppilaiden kuulemista, joka tehtiin viikoilla 39 pienryhmäkeskusteluina luokissa opettajien johdolla. Kuulemisen yhteenvedona todettiin, että:

- Suurin osa lapsista pitää hyvänä asiana ettei ole yhdysluokkia
- Kaverimäärän lisääntyminen koettu hyvänä asiana
- Ruokailu/ruokala on monien mielestä aika ajoin meluisa ja ahdas
- Monien mielestä kivempi syödä ruokalassa
- Monien rahulalaisten mielestä koulumatkat liian pitkiä
- Suurimman osan mielestä tilat ovat olleet riittävät
- Joidenkin lasten mielestä piha voisi olla vielä suurempi/pihalla on paljon porukkaa
- Monilla rahulalaisilla lapsilla ”ikävä” omaa koulua ja sen asioita (ylämetsä, hämähäkkikeinu,...)
- Isoimmat oppilaat (5-6 lk) tyytyväisimpiä muutoksesta

Varhaiskasvatus- ja opetusjohtaja esitteli myös lapsivaikutusten arviointia (LAVA). Arviointipohja on laadittu yhdessä maakunnallisesti. Arvioinnin tekoon on osallistunut myös koulujen opetushenkilöstö. LAVA -arviointi on tämän muistion liitteenä.

MIKKELIN KAUPUNKI

Sivistystoimi

Sairilan ja Rahulan koulut

Sivistysjohtaja Virpi Siekkinen esitteli maaseutuvaikutusten arviointia. Arviointi on tehty virkamiestyönä. Ennakkovaikutusten arviointi on suuntaa-antavaa. Aikaisemmin ei ole tehty MAVA - arviointia kouluverkkomuutosten yhteydessä. Maaseutuvaikutusten arviointi on tämän muistion liitteenä.

Sivistysjohtaja esitteli yritysvaikutusten arvioinnin. Arvioinnin on laatinut Mikkelin kaupungin kehitysyksikkö Miksei. Arvioinnin mukaan kouluverkkoratkaisuilla ei ole merkittävää merkitystä yritystoiminnalle. Yritysvaikutusten arviointi on tämän muistion liitteenä.

Esitysten jälkeen pyydettiin yleisöltä kommentteja. Yleisön keskuudesta nousi huoli lasten koulumatkojen pituudesta. Haluttiin myös pohtia, onko koulun koko/koulujen määrä vetovoimatekijä Mikkelille. Pohdittiin Sairilan nykyisten tilojen riittävyttä. Keskusteltiin Sairilan koulun erityisopetuksen järjestelyistä. Todettiin, että koululla on nyt oma, joka päivä koululla työskentelevä erityisopettaja. Rahulan liikuntasalin tulevaisuus askarruttaa alueen asukkaita. Se haluttaisiin pitää kyläläisten käytössä. Keskusteltiin Sairilan koulun sisäilman tilanteesta. Todettiin, että sisäilma-asiat tulee tutkia huolella. Koululle on perustettu oma sisäilmatyöryhmä. Käytiin keskustelua kouluverkkopäätösten aikatauluista. Lisäksi sovittiin, että kuulemisen jatko, eli työpajat, järjestetään Rahulan salissa.

Muistion laati 3.10.2018

Olli Manninen, Sairilan ja Rahulan koulujen rehtori

LIITTEET:

Kutsu kuulemistilaisuuteen

Läsnäolijalista

Kuulemistilaisuuden ohjelma ja aineisto (sisältää Kaupunkirakenneselvityksen)

Lapsivaikutusten arviointi

Maaseutuvaikutusten arviointi

Yritysvaikutusten arviointi

Kutsu työpajoihin